

ΑΠΟ ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ ΕΝΟΣ ΠΕΡΙΗΓΗΤΟΥ

Του Κόμητος ΓΚΙΟΥΖΕΠΕ ΠΕΚΚΙΟ

Η ΕΛΛΑΣ ΚΑΤΑ ΤΟ ΕΑΡ ΤΟΥ 1825

Τὸ ταξίδι μου. Ἐνα μπουλουκι γυναικόπαιδα. «Νίκησε ὁ Σαχτούρης :» Ἐνα ἱστορικό κτίριο. Στὴν Ἐπίδαυρο. Πότε πρωτοβαζουν κρασί στὸ στόμα τους οἱ Ψαρινοί. Ἐνα ἥρωικό κατάρωμα. Ὁ Καπετάν Ἀποστόλης κι' ἑ γιός του. Ὁ Κολοκοτρώνης κλίνει τὰ κεφενεὶς καὶ τὴς ταξέρνες καὶ στρατολογεὶ παλληκάρια, κ.τ.λ. κ.τ.λ.

ΙΘ'.

Ἀνυπομονώντας νὰ γυρίσω στὸ Ναύπλιο, ἐναύλωσα ἕνα καϊκί, ποὺ τὸ κυβερνοῦσε κάποιος Ψαριανὸς ναυτικός, νέος, ζωηρὸς καὶ θερμοῦμαι. Ὁ Ψαριανὸς αὐτὸς ποὺ κατέστρεξε τὸ ταξίδι ποὺ εὐχάριστο μὲ τὴς διάφορες διηγήσεις του.

Ἐνῶ τὸ μικρὸ μας σκάφος παρέπλεε τὸ μικρὸ νησί Ἀγιάστρι, εἶδαμε νὰ μαζεύεται ὁ ἕνα ἀκορτήρι ἕνα μπουλουκι ἀπὸ γυναικόπαιδα. Ἄρχισαν νὰ φωνάζουν καὶ νὰ μᾶς ζητοῦν πληροφορίες γιὰ τὸ στόλο τοῦ Σαχτούρη. Ἐμεῖς τότε τοὺς διηγήθηκαμ τὴν ἀνάταξι τῶν τουρκικῶν πλοίων ἀπὸ τὸ Σαχτούρη κι' ἄρχισαν νὰ ζητωκραυγάζουν.

Ἐύτερα ἀπὸ θαλασσοπορεία τεσσάρων ὡρῶν, ἀποβιβάστηκαμ στὴς ὥρες καὶ εὐφροσὲς ἀπέντις τῆς Πιάδας, ἐνὸς χωριοῦ ποὺ θημίζει ποτὴν Ἑλβετία καὶ ποὺ ἀπέχει ἀπ' τὴ θάλασσα δύο μίλια περίπου.

Πῆρα ἕναν ὄδηγο καὶ πῆγα νὰ ἐπισκεφθῶ τὸ ὄχημα, ὅπου συνήθην οἱ Ἕλληνες γιὰ πρώτη φορὰ στὰ 1821 καὶ ἀνεκέρησαν τὴν Ἑθνηκή τους ἀνεξαρτησία. Ταυτοχρόνως συντάξαν ἐκεῖ καὶ καταστατικὸ χάρτη, τὸν ὅποιον ἀνοίμασαν «Σὺ ν α γ μ α τ ῆς Ἐ π ἰ δ α ὄ ρ ο υ ν».

Τὸ ὄχημα αὐτὸ ἱστοτελεῖται ἀπὸ ἕνα μεγάλο παραλληλόγραμμο δομῆτιο, χωράτιο, ἀσπίλοστο καὶ κάμπο, χωριστὸ ἀπὸ τὰ ἄλλα. Βοῖσκεται ὁσὸσο στὴ μέση τοῦ χωριοῦ, δέλα ὅ ἕνα βενετικὸ πύργο καὶ σήμερα κατακεῖται ἀπὸ κάποιον γοργά.

Ἡ Κυβέρνησι σκέπτεται, ἂν ἡ τύχη φανῆ εὐνοϊκή, νὰ ἀνεγείρῃ στὸ μέρος αὐτὸ ποὺ ὑπάγει τὸ ταπεινὸ ἱστορικὸ σπιτάκι ἕνα ναὸ, πρὸς ἀνάμνησι τῆς ἀπελευθερώσεως τῆς Ἑλλάδος. Εἶθε ὁ ναὸς αὐτὸς νὰ γίνῃ πὸ ἀνομαστὸς ἀπὸ τὸν Ἅγιο Πέτρο τῆς Ρώμης!

Ἡ παραλία τῆς Ἐπίδαυρου ἔχει γίνεϊ τώρα ἀποκτῖα διαφόρων μεταναστῶν ἐκ τῆς Ἑθνοίας, οἱ ὁποῖοι, φεύγοντας τὴν τουρκικὴν βαρβαρότητα, ζοῦν ἡσυχία στὰ γόμενα αὐτὰ μέρη, ἐξακολουθώντας νὰ καλλιεργοῦν, ὅπως πρῶτα, τὴ γῆ. Ὅλη ἡ χώρα εἶνε σκεπασμένη ἀπὸ κήπους, χωράμια καὶ πλούσια ἀμπελιὰ. Καζόμοφοι Ἕλληνες! Μοιάζουν μὲ τὰ Μελίσσια ποῦ, ἂν καὶ καταστράφηκε ἡ κερφή τους, δὲν ἔχουν τὴ δύναμι νὰ ἐγκαταλείψουν τὰ γόμενά τους βουνὰ καὶ τοὺς γῖσος ἀνθισμένους κάμπους... Θιμύθηρα συγγράφου τὴν καὶ μ π ε λ ὀ ὀ ε σ σ α Ἐπίδαυρο τοῦ Ὁμήρου καὶ δέλασα νὰ δοξάσω τὸ ντόπιον κρασί. Μπῆρα λοιπὸν σὲ μὴ καλύβη καὶ πρῶτεινα στὸ νεαρὸ συνοδοῦ μου νὰ ποῖμνε στὴν ἡγεῖα τῶν νέων Ψαρῶν.

Ἐκεῖνος μ' ἐγχαρίστησε γιὰ τὴν πρῶτασί μου, ἀλλὰ ποὺ ζήτησε τὴν ἀδεία νὰ μὴν πῆ. Λέγοντάς μου ὅτι οὔτε αὐτὸς, οὔτε οἱ ἀδελφοὶ του ἔχουν βάλει στὸ στόμα τους ἀκόμη κρασί. Ἀκολούθως ποὺ ἐξήσκηστικὸς. Κι' αἰὸν παρῆγγελε στοὺς δικούς του νὰ παραγγωνε κάθε περιτομῆσι στὸν αἰχμάλωτο, ἀναζώωση, ζωῆς νὰ πῆ ποὺ πηγαίνει. Ἐπὶ τέλος, ὄτερι ἀπὸ τρεῖς μέρη, γύρισε πίσω καὶ διέταξε νὰ φέρον μπισσὰ του τὸ βιασιλόφωνα ἀξιωματικὸ.

— Λόβεθ Ντέριμ, ποὺ εἶπε συγγαμμένως, δοῖστε τὸ διάταγμα τῆς χώρας: αὐς ἰπογεγραμμένον ἀπὸ τὸν Κρόμβελ. Τώρα ὄμως ἡδὲ ἡ σιερὰ μου νὰ οἶς πὸ καὶ ἐγὼ : «Προσέχετε νὰ μὴν ξαναπέσετε στὰ χεῖρα τῶν δημοκρατικῶν, γιὰτὸ ὁ Κρόμβελ δὲν χωρατενεῖ!» Ἐύτερα ἂν' αὐτὰ τὰ λόγια, ὁ σὺς Πατριώτης καὶ ὁ λόγος Ντέριμ ἐγκαλιμαστήσαν με δάχρυα κι' ἀπὸ τότε ἔμειναν στενοτάτα συνδεδεμένοι, ἂν καὶ ὑποστήριζαν ἀντίθετες πολιτικὲς ἀσχές.

γῆσε ὅτι οἱ νέοι τῶν Ψαρῶν δὲν ἔχουν τὸ δικαίωμα νὰ οἰκοδοτοῦν, ἂν δὲν συμπληρώσουν τὸ εἰκοστὸ ἔτος!...

Ἐπιθυμοῦσα ποτὴ νὰ μάθο τις συνήθειες τῶν ἄντων αὐτῶν νησιωτῶν καὶ γι' αὐτὸ ἀκοῖα τὸν ὄδηγό μου μὲ ἀπληστο ἐνδιαφέρον. Μοῦ ἀνεγέρη λοιπὸν, κοντὰ στ' ἄλλα, ὅτι πρὸ δύο ἑβδομάδων κατῶθῆσε μὲ μὴ βάρακα καὶ μ' ἕνα μόνο τηλεβόλο νὰ κερφεῖται ἕν καυτὸ νικτὸς ἕνα ἔχθρικό πλοῖο, μὲ δέκα τηλεβόλα!...

Οἱ αἰχμάλωτισθέντες Τούρκοι παραπονέθησαν στὸ νεαρὸ ἥρωι ὅτι... δὲν ἐπερίμεναν νικητηνὴ ἔθιβεσι καὶ γι' αὐτὸ κατελήθησαν ἀπροετοιμαστοὶ!... Ὁ Ψαριανὸς δὲν ἤσως τοὺς ἀπάντησε, διὲ ὁ πόλεμος δὲν διεξάγεται μόνον μὲ τὴν ἀνδρεία, ἀλλὰ καὶ μὲ τὸ δόλο, ὁ τὰν μάλιστα ἡ δύναμις τῶν δύο μερῶν εἶνε ὁσαυτάλογος.

Ἐπειτα ὁ ὄδηγός μου ποὺ διηγήθηκε τὰ κατορθώματα τοῦ Παπαϊκολῆ, τοῦ Νικοδήμου καὶ τοῦ ἑξαδέλφου του Κανάρη. Γιὰ τὸ γέροντα Ἀποστόλακι, ποὺ τὸν εἶμα ἀνταξίωσι στὴν Αἴγινα, ποὺ διηγήθηκε τὸ ἔξῃ ἀνεύδοτο :

Ὁ γυναιὸς αὐτὸς ναυτικός, κατὰ τὴ διάκρισι μὴς ναυμαχίας πρὸς τοὺς Τούρκους, παρετήρησε ὅτι ὁ δεκαεπταετής γιὸς του θέλησε νὰ προφυλαχτῆ ἀπὸ τὴς ἐχθρικῆς στραφῆς, καταφεύγοντας κάτω ἀπὸ τὸ κατάρωμα. Τότε ὁ Ἀποστόλης κατέβηκε κάτω, τὸν ἐπῆρε μαζὺ του καὶ, τοποθετώντας τὸν στὴ γέφυρα, τὸν ἐπέσχε ἄγρια :

— Αὐτὴ εἶνε ἡ θέσι γιὰ τὸ γιὸ ποὺ Ἀποστόλη! Μὴ τὸ κινήσης ἀπ' αὐτοῦ, γιὰτὸ δὲ σὲ σκοτώσω ἐγὼ!...

Αὐτὰ καὶ ἄλλα παροῖσια μου διηγήτο ὁ νεαρὸς Ψαριανὸς. Ἀργότερα πληροφορήθηκα μ' εἰθαρίστησι, ὅτι ὁ ἀντίστος αὐτὸς Ψαριανὸς, τὸν ὅποιον διέκρινε ἐξαιρετικὴ νομιστήσι καὶ γενναυτήσι, κατόρθωσε νὰ γίνῃ κυβερνήτης ἐνὸς πριπολικῶ.

Τὸν ἴδιο καιρὸ ἔμαθα, ὅτι ὁ Κολοκοτρώνης εἶχε ἀναχωρήσει ἀπὸ τὴν Τριπολι. Σ' ὄλες τις πόλεις καὶ τὰ χωριά, ἀπ' ὅπου περνοῦσε, διέταξε νὰ κλειστοῦν τὰ κερφενεῖα κι' ἡ ταβέρνες καὶ κάποιος τὸν καλοῖεν καὶ τῶν αὐτῶν ἄλλα. Κατὰ τὴς 10 Ἰουλίου εἶχε συγκεντρώσει σχεδὸν 8.000 ἄνδρες, γιὰ νὰ συνεχίσῃ τὸν πόλεμο κατὰ τὸν τυράνον τῆς πατρίδος του.

Ἐντομμεταξὺ ἐλάμβαναν χώραν κάθε τόσο διάφορες μικροσυνμιλοῦς. Σὲ μὴ ἀπ' αὐτῆς, σπουδαιότερη ἀπ' τὴς ἄλλες, ἔπρεσε, πολεμώντας παλληκάρια καὶ ἑ Παπαφλέσσας, ὁ ὅποιος γιὸς τῶν Ἐσσοτερικῶν. Ὁ παρῶθος αὐτὸς ἄνθρωπος ἦταν ἕνας ἀπ' τοὺς θεομιοτέρους κήρυκας τῆς Ἐπαναστάσεως στὴν Πελοπόννησο.

Τὸν εἶμα συναντήσι ἄλλοτε μεταξὺ Ἀργους καὶ Τριπολι. Ἦταν ὄμοιος ἄνθρωπος καὶ εἶχε ἐπιβλητικὸ καὶ μεγαλειώδες παρουσιαστικὸ. Μπρὸς ἀπ' αὐτὸν πῆγαμε τὸ χωριὸν μου — γιὰτὸ, παρὰ τὸ ἱεραιτικὸν τὸ σῆμα, διατηροῦσε χωρὴν — καὶ δύο ἄνδρες ποὺ κρατοῦσαν τὰ τομποιετα του. Παρ' ὄλα αὐτὰ ἐξήγησε ὄλα τὰ σὰράματα τοῦ μὲ τὸν ἥρωικό θάνατό του, τὸν ὅποιον ὁ Ἰνβαρῆμ ἔστειλε νὰ ἀναγγεῖλῃ στὸ Σουλτάνο μὲ εἰδικὸ ταχυδρομῖο.

Ὅταν ἔβηγα ἀπ' τὴν Ἑλλάδα, ὁ Κολοκοτρώνης εἶχε συγκεντρώσει 12.000 στρατὸ, ἀλλὰ δὲν εἶχε ἐπιχειρήσει ἀκόμη τίποτε.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως ὄμως Κοινοτυριώτης, ἀπὸ φρόβου μῆκος πῆσι στὰ νηῖμα του, ἀποσπῶθηκε στὴν Ὑδρα, μὲ τὴν πρόφασι ὅτι δὲν ἦταν καλὰ στὴν ἡγεῖα του.

Σ' αὐτὴ τὴν κατάστασι ἄμμεσα τὴν Ἑλλάδα φεύγοντας γιὰ τὴν Εὐρώπη. Ὁ Θεὸς νὰ βοηθήσι τοὺς Ἕλληνας νὰ πραγματοποιήσουν τοὺς πόθος καὶ τὰ ὄνειρά τους!...

ΤΕΛΟΣ

Ὁ Γ. Παπαφλέσσας